

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

התקציב ככלי ניהולי במערכות חינוך - 34914

תאריך עדכון אחרון 18-10-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: חינוך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): דר' חנה בר-ישי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: Hanna.Bar-Yishay@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום שני, 12:00-13:00

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יציג בפני הסטודנטים את השימוש בדו"חות פיננסים ובעיקר בתקציב ככלי לתכנון בקרה והערכה של הפעילות הבית ספרית. נדגיש את הקשר שבין התקציב לבין תכנית ההתפתחות הבית ספרית ואת תרומת התקציב לניהול יעיל יותר ואפקטיבי של בית הספר. נכיר שיטות תקצוב שונות, נלמד לנהל תזרים מזומנים, לתקצב פרויקטים, לחשב עלויות, לתקצב בית ספר ולהשתמש בתקציב לצרכי ניהול שוטף.

מטרות הקורס:

מטרת הקורס היא להטמיע בקרב הלומדים את חשיבות השימוש בתקציב ככלי עזר לניהול אפקטיבי, יעיל ושוויוני של בית הספר, ולהקנות להם כלים לבניית תקציב ושימוש בתקציב ככלי לקידום ושיפור העשייה החינוכית, הקהילתית, החברתית והתרבותית בבית הספר.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לזהות את השפה החשבונאית ויישומיה לניהול בתי ספר ומערכות חינוך
- לנתח דו"חות חשבונאיים הרלבנטיים למערכת החינוך
- לבחון שיטות תמחור ותקצוב הרלבנטיות לבתי ספר.
- לבנות תקציב בית ספרי.
- להעריך את התקציב הבית ספרי לפי עקרונות הניהול העסקי במערכות חינוך: אפקטיביות, יעילות והוגנות.

דרישות נוכחות (%) :

80%

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה דיונים תרגילים וניתוח אירועים

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מבוא: הקשר שבין ניהול בית ספר לבין ניהול עסק כלכלי. בתי ספר בניהול עצמי-היבטים פיננסיים ותקציביים, משאבים ותפוקות.

קריטריונים להערכת אפקטיביות ויעילות ניהולית של בתי ספר - עקרונות הניהול העסקי במלכ"ר ויישומם למערכת החינוך.

החשבונאות ככלי ניהולי בבית הספר - חשבונאות פיננסית וחשבונאות ניהולית, עקרונות החשבונאות, ניהול קרנות.

חשבונאות פיננסית וניהול בית ספר - דו"ח הוצאות והכנסות, מאזן, תזרים מזומנים.

- חשבונאות ניהולית (בקרה ניהולית) ובתי ספר: התמחיר, התקציב והבקרה.
- תקצוב פרויקטים חינוכיים בבית הספר (התמחיר) - סיווג וניתוח עלויות.
- שיטות תמחור -תמחיר תקן, תמחיר ספיגה ותמחיר תרומה- חישוב נקודות איזון.
ניתוח עלות תועלת ועלות אפקטיביות של תכניות חינוכיות.
התקציב הבית ספרי - מטרות התקציב, המעגל התקציבי, מודלים לתקצוב, הקשר שבין תכנית ההתפתחות הבית ספרית והתקציב.
- התקציב הבית ספרי - שיטות תקצוב-תקציב תשומות ותקציב תפוקות, תקציב פריטים, תקציב פעולות, תקציב על בסיס 0, תקציב תוספתי.
- התקציב הבית ספרי - פיקוח, בקרה וביקורת. הכרת דו"חות בקרה בית ספריים.
- תקצוב בית ספר הלכה למעשה - מודלים שונים לתקצוב בית ספר, הנחיות לבית ספר בניהול עצמי.
- תקצוב בית ספר הלכה למעשה - שלבים בבניית התקציב, עשה ואל תעשה בבניית תקציב.
- חומר חובה לקריאה:
- Anderson, L. (2005). Resource acquisition and allocation. In T. Bush & L. Bell (Eds.) *The principles and practice of educational management*, pp.207-221. UK: P.C.P.
- Barr, M. (2002). *Budgets and financial management*. US: Jossey bass, pp.29-49.
- Cooper, B. & Nisonoff, P. H. (2002). *Public School Budgeting, Accounting, and Auditing*. <http://www.encyclopedia.com/doc/1G2-3403200507.html>
- Herzlinger, R. E. & Nitterhouse, D. (1994). *Financial accounting and managerial control for nonprofit organizations*, Ch. 1, 2, 8, 9. (657 HER)
- Knight, B. (1997). *Budget analysis and construction*. In Preedy, M., Glatte, R. & Levacic R. (eds.) *Educational Management*. The Open University
- Levacic, R. (2005). *Efficiency, Equity and Autonomy*. In T. Bush & L. Bell (Eds.), *The principles and practice of educational management*, pp.187-206 UK: P.C.P. (
- Mutter, D.W. & Parker, P.J. (2004). *School money Matters. A handbook for principals*. USA: ASCD, pp.1-10, 49-52, 92-95, 121-125.
- Odden, A., Archibald, S., Fermanich, M. and Gross, B. (2002). *Defining school-level expenditure structures that reflect educational strategies*. *Journal of Education Finance*, June 2002, p. 323-356.

Oster, S.M. Gray, C.M. Wenberg, C. (2004) *Pricing in the nonprofit sector*. In D.R. Young (Ed.), *Effective economic decision-making by nonprofit organizations*.
Sorenson, R.D., Goldsmith, L.M. (2006). *The principal's guide to school budgeting*.
Corwin press, California, USA, pp.17-22, 115-124

Waggoner, C. (2005). *Communicating school finance*. NY:iUniverse, pp.8-15, 48-60.

Wilkins, R. (2002). *Linking resources to learning*. *Educational Management & Administration*, 30(3), 313-326

Young, D.R. (2004). *The seven insights of effective nonprofit economic decision making*. In D.R. Young (Ed.), *Effective economic decision-making by nonprofit organizations*.

איינהורן, ר' (1999). התקציב העסקי והניהול. צ'ריקובר, .

גזיאל, ח' (2002). בית ספר בניהול עצמי. הוצאת רמות: אוניברסיטת תל-אביב, פרק ו', עמ' 199-223.

האפט, ר' (עורך), (2003). *דיווח כספי על ידי מלכ"רים*. משרד BDO זיו האפט. V-I, 2-28, 29-54, 93-96, 101, 102, 181-184, 190-200, 209-214, 301-304.

לבצ'יץ, ר' (2003). פיתוח בתי ספר בניהול עצמי באנגליה: שילוב בין בחירה מקומית לפיקוח מרכזי. בתוך ע' וולנסקי ו' פרידמן, בתי ספר בניהול עצמי, מבט בין-לאומי. משרד החינוך. עמ' 151-190.

חומר לקריאה נוספת:

Audit Commission (2000). *Getting the best from your budget*. Retrieved from www.schools.audit-commission.gov.uk

Bryce, H. (1992). *Financial and strategic management for nonprofit organizations*. NJ: Prentice-Hall.

Bullock, A. & Hywel, T. (1997). *Schools at the Centre*. NY: Routledge, Ch. 6, 72-116.

Coleman M & Anderson L (eds.) (2000). *Managing finance and resources in education*. London: Paul Chapman.

Cooper, B. et al. (1994). *Making money matter in education: A micro financial model for determining school level allocations, efficiency and productivity*. *Journal of Education Finance*, 20: 66-87.

Dalsimer, J.P. *Understanding nonprofit financial statements: A primer for board members*. Washington: National Center for Nonprofit Boards.

Drucker, P. (1990). *Managing the non-profit organization: Principles and practices*. NY: Harper Collins

Fermanich, M., Odden, A. & Archibald, S. (2000). *A case study of district decentralization and site based budgeting: Cordell place school district*. CPRE

- Fowler, W. (Ed.) (1994). *Selected Papers in school finance*. US Department of Education, Office of Educational Research
- Glover, D. (1997). *Resourcing education: linking budgeting to educational Objectives*. In Preedy, M., Glatter, R. & Levacic, R. (eds.). *Educational Management*. Buckingham: Open University Press, pp. 137-148.
- Hoxby, C. (1996). Are efficiency and equity in school finance substitutes or complements? *Journal of Economic Perspectives*, 10:4, 51-72.
- Hywel, T. & Martin, J. (1996). *Managing resources for School Improvement*. Routledge.
- Jordan, K.F., Lyons, T.S., McDonough, J.T. (1992). *Funding and financing for programmes to serve K-3 at-risk children: a research review*. Wahington: National Education Association
- Lawton, B. S. (2001). *Educational finance and school choice in the United States and Canada*. National Center for the Study of Privatization in Education, Teachers college: Columbia University.
- Levacic, R. (Ed.) (1989). *Financial Management in Education*. Open University Press.
- Levacic, R. (1992) *Local management of schools: aims, scope and impact*. *Educational Management and Administration*. 20:1, 16-29.
- Levacic, R. (2003). *Financial and resource management for schools*. London: Paul chapman.
- Mandel, M.J. & Melcher, A. (1995). *Will schools ever get better*. Business Week
- Mikesell, J.L. (1995). *Fiscal Administration: Analysis and application for the public sector*. Brooks/Cole Publishing Co.
- Richards, C.E. (1988). A typology of educational monitoring systems. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 10(2), pp. 106-116.
- School based budgeting (1999). *ERIC Digest 131 - October 1999*
<http://eric.uoregon.edu/publications/digests/digest131.html>
- Schwartz, A.E. Stiefel, L. & Rubenstein R. (1998). *Education finance*. In Thompson F (ed.) *Handbook of public finance*. New York: Marcel-Dekker, 447-482.
- Shim, J. K. & Siegel, J.G. (1997). *Financial management for nonprofits*. NY: McGraw Hill.
- Thomas, H.G. (1999). *Managerial implication of adopting formula based systems of resource allocation*. *Educational Management and Administration*, 27:2, 183-191.
- Thomas M. Joynt (2002). *Cost cutting through onion layers - School Budgeting*. *School Administrator*, Dec
http://findarticles.com/p/articles/mi_m0JSD/is_11_59/ai_94893405/

Wildavsky, A. (1987). *The new politics of the budgetary process*. IL: Scott Foresman.

Wohlstetter, p. (1995). *Getting school based management right: what works and what doesn't*. *Phi Delta Kappan*. 77:1, 22-24.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 40 %
הגשת תרגילים 60 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
אין